

Vedlegg B. Oppsummering av innspill fra sektormyndighetene:

Mineraldirektoratet 31.juli 2018

I Vanylven kommune er det registrert olivinførekomst av internasjonal verdi med pågående drift. Olivinen blir transportert til Åheim der mineralet vert knust og omdanna til ulike produkt som blir frakta sjøvegs. I Sande kommune er Breivik kalkverk, som òg ligg nær sjø med mogelegheit for skipsfrakt. Omsynet til mineralske førekomstar i kystnære strøk bør bli omtala i plandokumenta. DMF oppmodar om at det vert lagt inn eit avsnitt om sjøtrafikk og nye samferdselsprosjekt under tema om infrastruktur, sjøtilknytt industri og transport.

Kommentar: Jf. Kystverket så skal ikke kommunene si noe om sjøtrafikk med mindre det skal avsettes framtidig arealbehov for skipstrafikk til et nytt industriområde/havn i sjø (farled sosi 1161, rød farge). Det er ikke meldt inn slike behov.

Mattilsynet 12.juli 2018

Mattilsynet rår kommunane til å legge til rette for akvakulturanlegg for å kunne tilpasse anlegga for ei optimalisering av fiskevelferd og sjukdom dersom det er nødvendig. I pkt. 2.4. om konsekvensutgreiingar (KU) står det; "I praksis betyr det at akvakultur skal konsekvensutgreiast i vår plan". Vi meiner at det vil være tungvint og lite tilrettelagt for akvakulturaktivitet om det skal utarbeidast konsekvensutredning i høve alle saker som vedkjem akvakultur. Dette kan føre til at næringsaktørane har mindre fleksibilitet til å optimalisere driftsforholda til det beste for fisken (fiskevelferd) og for å minimalisere sjukdomsproblemattikk (fiskehelse), i det optimal plassering av merdar er av stor verdi for fiskevelferd og sjukdomsførebygging.

Kommentar: Kommunene er pålagt å konsekvensurede akvakultur i arbeidet med arealplan i sjø jf. pbl. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854> etter § 6. Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding. Følgende planer og tiltak skal alltid konsekvensutredes og ha planprogram eller melding: a) kommuneplanens arealdel etter § 11-5. Innspillet fra Mattilsynet kan skyldes en sammenblanding av Fiskeridirektoratet sin konsekvensutredning for anlegg på 3600 MTB eller større. Vi kommer ikke til å be om eller gjennomføre den type konsekvensutredning som Mattilsynet viser til i fråsegn.

Vi registrerer ynskje om å vurdere om landbasert kan være et alternativ ved nye søknader om akvakultur. Landbasert akvakultur fører med seg ei rekke fiskevelferdsmessige utfordringer og kan på det noverande tidspunkt ikkje erstatte all aktivitet i sjø. Det vil også krevje store landområder og må vurderast opp mat anna bruk av areal.

Det er blitt populært å diskutere landbaserte anlegg, og kommunene er pålagt å utrede alternativ arealbruk (ny teknologi) jf. ny veileder for konsekvensutredning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854>. Vi vil dermed synleggjøre at et alternativ på land vil være arealkrevende i strandsonen og i landskapet, ha enormt stort energiforbruk, ikke være økonomisk lønnsomt og gi dårlig fiskevelferd. Det er ikke kommunenes ønske å flytte verken etablerte eller nye tiltak på land.

Vi vil bruke både Havforskningsinstituttet sin årlige risikovurdering og gjennomføre evaluering av nasjonale laksevassdrag på Sunnmøre i konsekvensutredning av planen.

Kystverket 29.mai 2018

Med omsyn til planavgreinsinga kunne Kystverket tenke seg at planen også omfatta tilgrensande strandsoner slik som i ein tradisjonell kystsonerplan som etter vårt syn vil gi ei meir heilskapeleg forvaltning av kommunane sine areal. Vi går ut frå at kommunane som deltek i det interkommunale planarbeidet vil innlemme sjøplanen i sine respektive kommuneplanar og såleis ivareta den heilskapelege arealforvaltninga.

Kommentar: Arealplanarbeidet vil også vurdere forhold på land uten at det skal planlegges på land, men til kystkontur som er middel høyvann.

I kapittel 1.3 om premisser for planarbeidet bør ein kanskje nemne Nasjonal Transportplan 2014 -2023

då utdyping av Vaulane i Herøy ligg inne som tiltak i sjøområda. I komande NTP 2018 -2029 ligg også Stadt skipstunnel inne som tiltak, noko som kan få konsekvens for farleisystemet på Søre Sunnmøre.

Kommentar: Her har ikke kommunene kompetanse eller myndighet jf. pbl. Kystverket har meldt inn ny farled nord for Torvika. Denne skal merkes med rød stipling (farled sosi 1161, rød farge).

I Lov om havner og farvann som vart gjeldande 1.1. 2010, så fekk kommunane noko endra forvaltningsansvar og mynde i sine sjøområde, jmfør §§ 7 og 9. Det som før var hamnedistrikt vart oppheva og kommunane fekk særskilt plikt til å sørge for tryggleik og framkommelege farvatn i eige sjøområde. Kystverkets sitt ansvar i hovudlei og bilei sluttar normalt ved inngangen til hamneområdet. Farledsforskrifta skil mellom kommunalt sjøområde og hovud- og bilei. Det betyr mellom anna at kommunen skal handsame søknadar om tiltak i kommunalt sjøområde og Kystverket søknader om tiltak i hovudlei og bilei.

Kommentar: Vi skal føre farleder fram til fergeleier og havner. Kommunestyrene kan lage egne regler for sine havner.

Kystverket har i si planlegging av bereidskapen på kysten utpeika naudhamner for skip i ulike krisesituasjonar. Innanfor planområdet på ytre søre Sunnmøre finn ein 4 slike naudhamner som ikkje treng bandleggast i arealplanar eller reguleringsplanar, men ein kan kartfeste desse som informasjon. Skip som vert anvist til naudhamner kan stå i fare for å leke og forureine og det kan vere tenleg med avstand til andre brukarføremål i sjøareala.

Reserverte ankringsområde er ankringsplassar av ein viss storleik som er knytt til farleisystemet. Dei er særskilt viktige då dei stor grad vert nytta av losteneste og anna nyttetraffikk, cruisebåtraffikk m.m. Desse er i nokre høve arealavgrensa gjennom forskrift og lyt få eigen arealkategori i ein arealplan. På ytre søre Sunnmøre finn ein tre slike område, i Remøyvika, i Haugsfjorden og eitt på Fiskå.

Kommentar: Vi vil kartfeste tre ankringsplasser i planen.

Opplagsområde avsatt til langtidsankring og opplag av farty og riggar. Dette er eit arealføremål som ein i planarbeidet bør revidere omfanget og behovet for.

Kommentar: Tas inn etter vurdering i kommunene.

Staten sin intensjon med bygging av fiskerihavner er å sikre fiskeriinteressene og trygge liggetilhøva for yrkesfiskarar. Ved eventuelle interessekonfliktar vil fiskeriinteressene verte prioritert. Alle tiltak og planar på areal og hamneanlegg der staten har gjort investeringar skal godkjennast av Kystverket. Innanfor planområdet på ytre søre Sunnmøre finn ein 23 slike hamner. I plansamanheng vil det vere naturleg å vurdere behovet for dei eksisterande hamnene og eventuelt behov for nye og lokalisering av desse.

Kommentar: Fiskerihavner og andre havner bør diskuteres i forbindelse med arealplaner på land.

Tidlegare område for dumping av farty og konderingsområde. Desse områda bør gå fram av planen. Dette mellom anna på grunn av plassering av installasjonar i sjø. Vidare kan dei ha verdi ved havari av farty. Havarerte farty kan då om mogleg førast til eit slikt område når det er fare for at fartyet går under

Dumpingplass for ammunisjon. Om der eksisterer områder for dumping av ammunisjon bør dette gå fram av planen og merkast som omsynssone med skravur.

Kommentar: Kommunene har ikke oversikt over dumpeområder for båter eller for ammunisjon.

Akvakultur. Det kan vere verd å merke seg den todimensjonale arealbruken i sjø, der ulike aktivitetar kan etablerast på same arealflate om dei høvesvis finn stad på sjøbotnen, i vassøyla eller på overflata.

Kommentar: Fortøyninger i farledsareal avsettes som egne bestemmelsesområder.

Fiskeridirektoratet 15.juni 2018

Dette gjøres i første rekke ved at havbruksaktører og fiskarlag lokalt deltar i planleggingsprosessen, inngår i referansegrupper/ressursgrupper, og gis anledning til å definere og dokumentere sine behov.

Kommentar: Næringa er invitert til å komme med innspill og til fem folkemøter.

Med bakgrunn i dette mener Fiskeridirektoratet at de data og den kunnskap som er fremskaffet under prosjektet med kartlegging av kystnære fiskeridata, er viktige elementer i arealplanleggingen av sjøområdene. De viktigste dataene ut fra en verddivurdering må derfor vurderes og tas inn i det interkommunale arbeidet med kystsoneplan. Vi tilrår generelt at viktige gyte- og oppvekstområder, kaste- og låssettingsplasser og områder for aktive og passive redskap (f.eks. snurpenot-, reketrål-, snurrevad- og industritrålfelt) tas inn i det juridisk bindende plankartet og avsettes spesielt med arealformål "Fiske" (F), eller at de inngår i NFFF-område. Dette blant annet fordi vi i viktige registrerte gyteområder, som også ofte er viktige fiskeområder, i hovedsak har tilrådd avslag på enkelte typer akvakultursøknader. Vi finner det derfor naturlig at disse avsettes som områder uten akvakultur der de er registrert. Den samme begrunnelsen gjelder delvis for avsetting av viktige områder for aktive og passive redskap, og kaste- og låssettingsplasser. Viktige regionale og/eller nasjonale områder for marint biologisk mangfold må også ivaretas.

Kommentar: Nasjonalt og regionalt og lokalt viktige data tas inn i plankartet.

Havbruksnæringen er derfor avhengig av en annen arealfleksibilitet sammenlignet med aktiviteter på land, avhengig av at egnede arealer er tilrettelagt i plansammenheng for akvakulturvirksomhet, og at disse arealene er tilstrekkelig store til den ønskede virksomhet. En sentral målsetting ved planlegging av sjøarealet bør ta sikte på at potensialet for akvakultur skal kunne utnyttes optimalt, samtidig som andre samfunnshensyn ivaretas. Muligheten for etablering av akvakulturvirksomhet må derfor ikke ekskluderes fra store sjøområder uten at det foreligger andre mulige berørte og mer tungtveiende arealinteresser. I St.meld. nr. 48 (1994–1995), "Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring" heter det: "Arealbrukskategorier som utestenger oppdrett bør brukes med forsiktighet og etter at konfliktpotensialet er vurdert konkret". «Strategi for en konkurransedyktig norsk havbruksnæring» (2007). I sistnevnte sies det at Regjeringen vil "bidra til at havbruksnæringen får god tilgang på areal i kystsonen og at deres arealutnyttelse blir best mulig". I nasjonale forventninger vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015 fremgår blant annet: "Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging: Fylkeskommunene og kommunene sikrer tilstrekkelig areal til fiskeri- og havbruksnæringen i kystsoneplanleggingen, og avveier dette mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Arealbehovet sees i et regionalt perspektiv". I Fylkesplan 2013–2016 for Møre og Romsdal fylke ble det blant annet uttalt at "Havbruk, kraftbasert prosessindustri og landbruk er næringer som treng langsiktig tilgang på naturressursar. Det er viktig å sikre krafttilgang og areal som kan gje grunnlag for berekraftig vekst"

Områder for akvakultur må avsettes som akvakulturområde alene eller som kombinert formål i sjø (SOSI-kode 6800) der akvakultur inngår. Områdene må være så store at tillatelsene blir sikret tilstrekkelig areal. Det bør være anledning til mindre utvidelse og justering av anlegget uten at det er nødvendig med dispensasjon fra plan.

Kommentar: Vi vil avsette akvakultur som A (6400), i noen tilfeller som kombinerte formål (6800) og som "Bruk og vern inkl. A (6001) som er videreføring av flerbruksområder etter kommunene sine ønsker.

Vi minner også om at det i lov om akvakultur § 2 Saklig virkeområde, er beskrevet at loven gjelder produksjon av akvatiske organismer (akvakultur). Med akvatiske organismer forstås vannlevende dyr og planter, og omfatter dyrking av både planter, alger, skalldyr og oppdrett av fisk. Det innebærer at kommunene bør vurdere mulighetene for akvakulturvirksomhet også for andre alternativer enn fisk og skalldyr, for eksempel alger og planter.

Kommentar: Pbl åpnet for å planlegge A for ulike arter eller kombinasjon av ulike arter i 2014. Etter § 11-7. Etter Pkt.7. kan det gis bestemmelser om hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres. Marine grunnkart er brukt til å vurdere hvilke arter av

oppdrett som kan være bærekraftig i ulike areal ut fra bunnsedimenter.

Områder som avmerkes i planen til akvakultur (A) må strekkes ut i sjøen. Vi anbefaler normalt minimum 700–900 meter i utstrekning fra land, dersom dette ikke kommer i konflikt med skipsleder for båter. Akvakulturanlegg for fisk i sjø vil ha fortøyninger som strekker seg langt ut over det synlige anlegget. Lengde på fortøyninger vil være avhengig av dybde og strøm på lokaliteten, samt krav til et rømningsikkert anlegg. Kommunene må derfor ta høyde for dette ved at en enten setter av tilstrekkelig store areal til at fortøyningssystemet kan inkluderes i området, eller ved at en i retningslinjene til arealdelen presiserer bruken av vannsøyle og bunn ved at fortøyningene kan ha en utstrekning ut over akvakulturområdet på vannflaten.

Kommentar: Vi vil sette av romslige areal med muligheter for justering av fortøyninger rundt anlegg. Enten som A-25, kombinerte formål AFF eller AF eller som bestemmelsesområde.

Viktige naturtyper i forbindelse med marint biologisk mangfold inkluderer blant annet poller, korallforekomster, ålegressenger og andre undervannsenger. Vi mener at sikring av slike områder medfører at man får oversikt over verdifulle områder der verdiene for naturmangfold, naturområder, kulturmiljø og landskap kan kartlegges og verdisettes. Generelt oppfordrer vi kommunene til å bidra til å ivareta viktige områder for marint biologisk mangfold i all plansammenheng, og at arealbruken innenfor områder hvor det er registrert marine naturtyper blir vurdert. Fortrinnsvis bør alle gyteområder, korallområder, ålegressenger og områder hvor det er registrert levende marine ressurser som er klassifisert som nasjonalt eller regionalt viktige (A- og B-områdene), sikrest mot tiltak som vil medføre høy grad av risiko for skade/ødeleggelse.

Kommentar: Tas inn i planen hvis områdene er registrert som areal over en viss størrelse og av nasjonal og vesentlig regional verdi.

Fiskeridirektoratet region Midt har følgende konkrete innspill til hver enkelt av kommunene i Møre Pilot i forbindelse med arbeidet med interkommunal kystsoneplan:

Herøy kommune: *I Herøy kommune er det registrert en mengde ulike fiskeriinteresser. Vi vil gjøre spesielt oppmerksom på de to store regionalt viktige gyteområdene for torsk ved Dimna (fra Flåvær til Dragsund) og Selvågdjupet (fra Dragsund til Vålneset), samt gyteområdene for torsk i Holmefjorden og ved Geitmaren - Remøya. Ytterkanten av et gyteområde for sild og lysing i Sande kommune kommer også like over kommun-egrensen i Herøyfjorden. Et stort gyteområde for sild er registrert i ytre del av kommunen (øst av Svinøya).*

Det er registrert 31 områder for aktive redskap. Tre rekefelt (Flåvær - Herøyholmen, Eggholddjupet - Botnløysa og øst av Runde), syv viktige områder for not (sild, øst av Svinøya, Remøyvika, Moltuvika, Tjørnvåg, Kråkøysund, Holmefjord og Skorpeflaten), ett for not etter sei ved Vålneset, og tjue felt for snurrevad.

I tillegg er det 21 låssettingsplasser i kommunen. Vi viser her til vår kartløsning for konkret stedfesting. Viktige gyteområder, kaste- og låssettingsplasser, og områder for aktive og passive redskap må ivaretas.

I Naturbase er det registrert seksten ålegrassamfunn i kommunen, en brakkvannspoll og fire undervannsenger. Mareano har registrert flere korallforekomster i Herøy kommune (nord for Svinøya, i Møredypet og Breisunddjupet).

Herøy kommune har per i dag fire godkjente akvakulturlokaliteter i sjø. En av disse er matfisklokalitet for laks, ørret og regnbueørret. I tillegg er det en lokalitet for slaktemerd for laks, ørret og regnbueørret, og to lokaliteter for alger til fôr/konsum. Det er totalt ni akvakulturkonsesjoner i kommunen.

Sande kommune: *Det er registrert mange viktige fiskeriinteresser i Sande kommune. Vi gjør spesielt oppmerksom på gyteområdene for torsk i Gursken og Haugsfjorden, samt det store gyteområdet for sild vest av Svinøya, gyteområdet for sild og lysing nord av Sandsøy, og oppvekst- og beiteområdet for torsk, sild, hyse og sei utenfor Vanylvsgapet (Sildestøbotn).*

Det er registrert åtte kaste- og låssettingsplasser (Haugsholmen, Sandshamn, Nupen, Sandvikneset, Knotten, Osen, Breivik og Indre Sauda), og tretten områder for aktive redskap (rekestrål, not og snurrevad). Det er tre rekestrålområder (Vanylvsgapet, Sandsfjorden og en liten del i sørvestlige område av kommunegrensen til Vanylven (Hakallestranda)). Fem områder for not (vest av Svinøya, nord av Sandsøy, Kropprevet, Gurskevågen og Laupsneset) er registrert i kommunen, og seks for snurrevad (nord av Sandsøy, Djupeflu, Skjerbåane, Basteneset, Eggholmane og Littleholmene).

Det er også registrert ti områder for passive redskap (garn, teiner, line og jukse) (nord av Flåværleia, Sandsfjorden/Hallefjorden/Rovdsfjorden, sør av Hildsbåen, vest av Gjølskjera, Gursken, Kropprevet, Vanylvsfjorden, Haugsfjorden, Grunnveden og Søre Brandal).

Det er registrert en viktig brakkvannspoll (Sandsvågen naturreservat) med store ålegressenger i Naturbase, samt en poll med ålegress (Hallevatnet). En korallforekomst er registrert i kommunen, vest for Svinøya.

Det er kun etablert en akvakulturlokalitet i sjø i kommunen. Det er lokalitet Klovholmane for havbeite med hummer. Åtte akvakulturkonsesjoner er registrert i kommunen.

Vanylven kommune: Vanylven kommune har mange fiskeriinteresser av ulike kategorier. Vi gjør spesielt oppmerksom på de to regionalt viktige gyteområdene for torsk i Syvde og Syltefjorden, samt gyteområde for torsk i Kjødipollen, for torsk og hyse i Haugsfjorden, og for pigghå i Sandvika. Av aktive redskap er det tre områder for rekestrål (Vanylvsfjorden, Hakallestranda og Vanylvsgapet), og fire viktige områder for not (Syltefjorden, Syvde, Rovdeskjær og Kropprevet). Det er registrert seksten låssettingsplasser i kommunen. Vi viser her til vår kartløsning for konkret stedfesting. Disse må ivaretas på en god måte. Det samme gjelder områder for aktive redskap. Elleve områder for passive redskap (garn, line, jukse og teiner) er også registrert.

I Naturbase er det registrert to viktige brakkvannspoller ved Øyra og Åheim, og to brakkvannsdelta (Sylte og Vikøyrane).

Det er to godkjente akvakulturlokaliteter for matfisk av laks, ørret og regnbueørret i sjø. Dette er lokalitet Bjørlykkestranda og Brudevika. Totalt seks akvakulturkonsesjoner er registrert i kommunen.

Ulstein kommune: Det er registrert en rekke ulike fiskeriinteresser i Ulstein kommune. Vi gjør spesielt oppmerksom på det store regionalt viktige gyteområdet for torsk ved Dimna (fra Hatløya til Eika), og de to gyteområdene for uer ved Breisundskallane og NØ av Fossen. Det er også en del av et stort gyteområde for sild i ytre del av kommunen (nord for Grasøyane).

Det er registrert tretten områder for aktive redskap. Et rekefelt er registrert i Eggholddjupet - Botnløysa, fire viktige områder for not (nord for Grasøyane, Breisundet, Lyngnesvika og i Ulsteinfjorden ved Vattøya), og åtte felt for snurrevad. Seksten låssettingsplasser er registrert i kommunen, og ti områder for passive redskap (garn, line, snik og jukse).

Det er registrert tjuetre ålegrassamfunn i Naturbase, og tre brakkvannspoller. Mareano har registrert fire korallrev i kommunen, to nordøst av Fossen og to i Breisundet.

I Ulstein kommune er det kun en godkjent akvakulturlokalitet i sjø (lokalitet Gjerde, for matfisk av laks, ørret og regnbueørret). En akvakulturkonsesjon er registrert i kommunen.

Hareid kommune: Det er få registreringer av fiskeriinteresser i Hareid kommune. Tre områder for passive redskap (garn og jukse) er registrert. Dette er et område utenfor Attavika/Buhammaren ved kommunegrensen til Ulstein, et utenfor Hjørungavåg, og et svært langt i Vartdalsfjorden NØ fra Hjørungneset til kommunegrensen til Ulstein.

Det er ingen registreringer i Naturbase av koraller eller ålegress i kommunen. Men vi kjenner til at fiskere har opplyst at det er koraller fra nord om og innover rundt Kvitneset før de bøyer av østover mot Sula fra rundt Brandal mot Nøringset. Vi kjenner ikke til at omfang og artssammensetning for området er verifisert og kartlagt. Tidligere er det også registrert forekomst av ålegress i Leirvågen og ved Raffelneset.

Hareid kommune har per i dag ingen godkjente akvakulturlokaliteter i sjø, eller registrerte akvakulturkonsesjoner.